

تأثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی

یداله تاری وردی^۱

عباس نعیمی^۲

مریم رستمی^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۰۴/۱۹ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۷/۰۷/۱۵

چکیده

این مقاله نتایج تحقیق تأثیر مدیریت سود فزاینده و کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی را نشان می‌دهد. دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی و پایداری سود حسابداری به عنوان شاخص‌هایی از کیفیت گزارشگری مالی مورد استفاده قرار گرفته است. در این مقاله مدیریت سود با استفاده از مدل کاسنیک و کیفیت گزارشگری مالی از طریق مدل تعدیل شده بارث محاسبه گردیده است.

فرضیه‌های تحقیق از طریق داده‌های پانل با استفاده از اطلاعات ۷۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۵ مورد آزمون قرار گرفته است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده باعث کاهش کیفیت گزارشگری مالی شده است، یعنی انجام مدیریت سود به سمت تحریف گزارشهای مالی و منافع فرصت‌طلبانه‌گرایش دارد؛ اما مدیریت سود تأثیری بر پایداری سود حسابداری ندارد.

کلمات کلیدی

مدیریت سود فزاینده، مدیریت سود کاهنده، مدل کاسنیک، مدل تعدیل‌شده بارث و مدل پیش‌بینی پایداری سود حسابداری.

^۱ استادیار گروه حسابداری - دانشکده اقتصاد و حسابداری - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی - ایران.

Tariverdi76ir@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد گروه مدیریت مالی - دانشکده مدیریت و حسابداری - دانشگاه علامه طباطبائی - تهران - ایران.

Naeimi.abbas@yahoo.com

^۳ دانشجوی دکتری گروه حسابداری - دانشکده اقتصاد و حسابداری - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی - ایران.

عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان (نویسنده مسئول) Email: maryam_rostami15795@yahoo.com

مقدمه

سود به عنوان مهمترین جزء حسابداری و گزارشگری مالی مورد توجه استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد. علم و آگاهی، صداقت، انصاف در رعایت حقوق سهامداران و همچنین نحوه پیش‌بینی مدیریت در گزارش سود حسابداری می‌تواند دخیل باشد. به دلیل اینکه مدیریت نسبت به سایر افراد اطلاعات بهتری از شرکت در اختیار دارد، استانداردهای حسابداری دست مدیریت را در انجام پیش‌بینی‌ها، قضاوت‌ها و همچنین انتخاب بهترین رویه حسابداری برای شرکت باز گذاشته است تا مدیریت بتواند وضعیت واقعی شرکت را به بهترین نحو ممکن به تصویر بکشد. اما از آنجا که براساس تئوری نمایندگی، قراردادی بین مالک و مدیر شرکت منعقد می‌شود تا مدیر به شیوه‌ای عمل نماید که منافع مالک و مدیر همسو باشد و این قرارداد از طریق اعطای پاداش به مدیر براساس سود مندرج در گزارشهای مالی می‌باشد، مدیر ممکن است که سود حسابداری را در جهت منافع شخصی دستکاری نماید که این امر باعث افزایش عدم تقارن اطلاعاتی و تحریف گزارش‌های مالی می‌گردد. بنابراین سود گزارش شده ممکن است هم در جهت انتقال اطلاعات محرمانه و هم در جهت منافع شخصی مدیریت شود.

استانداردهای حسابداری و همچنین نقش حسابرسان در اعتباربخشی به گزارش‌های مالی دو عامل اساسی در جهت کنترل اعمال انجام شده از سوی مدیریت در تعیین سود حسابداری می‌باشند. اعمال انجام شده توسط مدیران به همراه کنترل‌ها بایستی باعث شود سود گزارش شده مربوط و قابل اتکا برای استفاده‌کنندگان باشد [۹].

این مقاله اثر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی را ارائه می‌دهد. دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی و پایداری سود حسابداری که خود معیارهایی از کیفیت سود می‌باشند به عنوان شاخص کیفیت گزارشگری مالی مدنظر می‌باشند.

مدیریت سود در صورتی که هدف از آن دستکاری فرصت‌طلبانه باشد باعث کاهش دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی و پایداری سود حسابداری می‌گردد. همچنین مدیریت سود در صورتی که هدف از آن انتقال اطلاعات محرمانه به استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی باشد باعث افزایش دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی و پایداری سود حسابداری می‌گردد.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

ریچاردسون و دیگران (۲۰۰۲) در دوره زمانی ۱۹۷۱ تا ۲۰۰۰ پیش‌بینی مدیریت سود در حالت ارائه مجدد سود را بررسی نمودند. در این تحقیق بیان می‌شود که شرکت‌هایی که صورت سود و زیان را ارائه مجدد می‌کنند شرکت‌هایی می‌باشند که سطح بدهی بالایی دارند و به دلیل قراردادهایشان و همچنین فشار بازار سرمایه، سود خود را متورم نشان می‌دهند. این گونه شرکت‌ها سعی می‌کنند که سود خود را با یک رشد مثبت دستکاری کنند و این دستکاری از طریق اجزای اقلام تعهدی به ویژه عملیاتی و سرمایه‌گذاری صورت می‌گیرد [۲۰].

راسنر (۲۰۰۳) در تحقیق خود متوجه شد که شرکت‌هایی که به طور ناگهانی ورشکسته می‌شوند و قبل از آن علامت‌های وضعیت مالی نامناسب و آشفتگی مالی را نداشتند از شیوه‌های مدیریت سود استفاده کرده‌اند و سود گزارش شده آنها بیش‌نمایی شده است. در حالی که دی انجلو و همکاران (۱۹۹۴) نتایجی را به دست آوردند مبنی بر اینکه در شرایط خاص ممکن است مدیران با استفاده از ابزار مدیریت سود به جای متورم کردن سود، اقدام به کاهش و کمترنمایی آن نمایند [۱۹]. پیسنل و دیگران (۲۰۰۵) به بررسی مدیریت سود در انگلستان پرداختند. در تحقیق آنها در بحث هیات مدیره بر نقش مدیران غیرموظف و کمیته حسابرسی تمرکز گردید. نتایج تحقیق آنها این بود که تعداد مدیران غیرموظف با احتمال مدیریت اقلام تعهدی غیراختیاری به منظور اجتناب از گزارشگری زیان یا کاهش سود رابطه معکوس دارد [۱۸].

تاگر و زاروین (۲۰۰۵) به بررسی این موضوع پرداختند که آیا هموارسازی سود اطلاعات سود را تحریف می‌کند یا آگاهی‌دهندگی سود جاری را درباره سودها و جریان‌های نقدی آینده ارتقا می‌دهد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که اختیار عمل مدیران در گزارشگری مالی می‌تواند اطلاعات بیشتری را درباره سودها و جریان‌های نقدی آتی آشکار نماید. همچنین در مورد آزمون پایداری سود نتایج تحقیق نشان می‌دهد که هموارسازی سود پایداری سود را افزایش می‌دهد [۲۱].

قوش و اولسون (۲۰۰۹) دریافتند مدیران به صورت راهبردی از انعطاف و اختیارات نسبت به اقلام تعهدی حسابداری که محیط حسابداری به آنها می‌دهد در جهت هموارسازی سود استفاده می‌کنند. آنها همچنین دریافتند که مدیران بسته به ماهیت عملیات شرکت، به صورت راهبردی از اقلام تعهدی با انتقال سود از یک دوره به دوره دیگر برای کاهش نوسانات سود استفاده می‌کنند [۱۴].

فصلنامه مدیریت کسب و کار - شماره چهارم - زمستان ۱۳۹۷

چن و همکاران (۲۰۱۰) متوجه شدند که شرکت های چینی که دچار مشکلات مالی هستند برای اجتناب از خروج از بورس اوراق بهادار و نظارت بیشتر دولت از تکنیک های افزایش به کارگیری مدیریت سود استفاده کرده اند [۱۳].

یینگ (۲۰۱۶) با بررسی نمونه ای از شرکت ها در بورس چین نشان داد که کیفیت افشای کنترل های داخلی از طریق تاثیر بر هزینه نمایندگی شرکت ها بر مدیریت سود آنها تاثیرگذار است. به عبارت دیگر با ارتقای کیفیت افشاء اطلاعات کنترل های داخلی شرکت ها، هزینه های نمایندگی آنها به نحو موثری کاهش یافته و بنابراین مدیریت سود در آنها کاهش می یابد [۲۳].

وانگ و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی ارتباط بین فعالیت های تامین مالی خارجی و مدیریت سود پرداختند. نتایج نشان داد زمانی که مدیران در فعالیت های تامین مالی درگیر می شوند مدیریت سود واقعی و تعهدی را به کار می گیرند [۲۲].

مئو و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی ارتباط بین توانمندسازی مدیران و مدیریت سود پرداختند. نتایج نشان می دهد زمانی که محرک های زیادی جهت دستکاری عملکرد شرکت وجود دارد مدیران توانمند تمایل کمتری به فعالیت های مدیریت سود ناکارآ دارند [۱۷].

مشایخی و دیگران (۱۳۸۴) به بررسی نقش اقلام تعهدی اختیاری در مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف این تحقیق فهم این مطلب بوده است که چرا مدیران به دنبال دستکاری سود هستند. نتایج تحقیق حاکی از آن است که در شرکت های مورد مطالعه مدیریت سود اعمال شده است. در واقع مدیریت شرکت ها به هنگام کاهش وجوه نقد حاصل از عملیات که بیانگر عملکرد ضعیف واحد تجاری بوده است به منظور جبران این موضوع اقدام به افزایش سود از طریق اقلام تعهدی اختیاری می کنند [۸].

حقیقت و رایگان (۱۳۸۷) نیز به بررسی این موضوع پرداختند که آیا هموارسازی سود اطلاعات سود را تحریف می کند یا آگاهی دهندگی سود جاری را درباره سودها و جریان نقدی آینده ارتقا می دهد. نتایج این تحقیق نشان داد که هموارسازی سود باعث می شود اطلاعات سود تحریف شود و همچنین هموارسازی سود پایداری سود را افزایش نمی دهد. با توجه به این که این تحقیق مشابه با تحقیق تاکر و زاروبین می باشد، اما نتایج آنها مغایر است [۵].

تأثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی/تاری وردی، نعیمی و رستمی

مهرانی و عارف‌منش (۱۳۸۷) به بررسی هموارسازی سود در شرکت‌های بورس تهران پرداختند. این تحقیق شواهدی را در مورد خصوصیات شرکت‌هایی که مدیران آنها با استفاده از اقلام تعهدی به هموارسازی سود می‌پردازند، فراهم می‌کند. نتایج نشان می‌دهد که شرکت‌های هموارساز در مقایسه با شرکت‌های غیرهموارساز با داشتن عملکرد ضعیف‌تر، انگیزه بیشتر و با دارا بودن اقلام تعهدی اختیاری بزرگتر فرصت بیشتری جهت هموارسازی سود دارند [۱۰].

بهار مقدم و کوهی (۱۳۸۷) در تحقیق خود به بررسی نوع مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در این تحقیق با آزمون رابطه بین مدیریت سود و سودآوری آتی، کارا یا فرصت‌طلبانه بودن عمل مدیریت سود، مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج این تحقیق بیانگر آن است که در بورس تهران مدیریت سود به کارا بودن گرایش دارد [۳].

خواجوی و همکاران (۱۳۹۵) تاثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی را بررسی نمودند. نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش آنها بیانگر آن است که رابطه‌ای مستقیم و معنادار بین خودشیفتگی مدیران و شاخص‌های مرتبط با مدیریت سود و عملکرد مالی وجود دارد. به عبارتی مشاهده شد به هر اندازه که مدیران از خودشیفتگی بالاتری برخوردار باشند برای نمایش عملکرد مالی مطلوب در کوتاه مدت به ذی‌نفعان بیشتر به سمت وسوی فعالیت‌های مرتبط با مدیریت سود سوق پیدا خواهند کرد [۶].

پاک مرام تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در زمان عرضه اولیه سهام (۱۳۹۵) را مورد بررسی قرار داد. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد شرکت‌هایی که سهام آنها برای بار اول عرضه می‌شود در همان سال مدیریت سود را تجربه می‌کنند. همچنین شرکت‌هایی که سهام آنها برای بار اول عرضه می‌شود و توسط موسسات بزرگ حسابرسی می‌شود در همان سال یک سطح پایین مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی را تجربه می‌کنند [۴].

علیپور و همکاران (۱۳۹۶) تاثیر شاخص‌های کیفیت حسابرسی بر ارتباط بین دستکاری سود و سرمایه‌گذاری بیش از حد را بررسی نمودند. نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین دستکاری سود و سرمایه‌گذاری بیش از حد رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. این یافته استدلال می‌کند که مدیران با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری، تصمیمات نادرست سرمایه‌گذاری را اتخاذ می‌کنند و منجر به سرمایه‌گذاری بیش از حد می‌شود [۷].

اسدی و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی رابطه مدیریت سود و آشفستگی مالی در دوره بحران مالی جهانی در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج تحقیق آنها نشان می دهد که بین مدیریت سود و آشفستگی مالی رابطه معنی داری وجود ندارد و این رابطه در زمان دوره بحران مالی جهانی نیز تغییری نداشته است [۱].

ولی زاده لاریجانی و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی رابطه بین افشای گزارش کنترل های داخلی، هزینه های نمایندگی و مدیریت سود پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق آنها بیانگر آن است که بین افشای گزارش کنترل های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی و مدیریت سود رابطه منفی معنی داری وجود دارد [۱۱].

چارچوب نظری

فرضیه های تحقیق

فرضیه اول: مدیریت سود فزاینده، دقت پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی آتی از طریق اجزای سود عملیاتی را کاهش می دهد (مدیریت سود فزاینده از نوع فرصت طلبانه است).

فرضیه دوم: مدیریت سود کاهنده، دقت پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی آتی از طریق اجزای سود عملیاتی را کاهش می دهد (مدیریت سود کاهنده از نوع فرصت طلبانه است).

فرضیه سوم: مدیریت سود از طریق خالص اقلام تعهدی مثبت و منفی پایداری سود حسابداری را کاهش می دهد (مدیریت سود از نوع فرصت طلبانه است).

مدل اندازه گیری مدیریت سود

از بین دو مدل کاسنیک [۱۶] و مدل تعدیل شده جونز [۱۵]، مدلی جهت آزمون فرضیه ها استفاده شده است که قدرت تبیین متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل آن بیشتر به دست آمده است. با توجه به نتایج حاصله برای اندازه گیری مدیریت سود از مدل کاسنیک استفاده شده است.

تفاوت مدل کاسنیک با مدل تعدیل شده جونز در این است که در این مدل از متغیر تغییر در جریان های نقدی عملیاتی هم به عنوان متغیر مستقل استفاده شده است. مدل کاسنیک به صورت زیر می باشد:

$$TA_{it}/A_{t-1} = \alpha_0(1/A_{t-1}) + \alpha_1[(\Delta REV_{it} - \Delta AR_{it}) / A_{t-1}] + \alpha_2(PPE_{it}/A_{t-1}) + \alpha_3(\Delta CFO_{it} / A_{t-1}) + \epsilon_{it} \quad (3-1)$$

که در آن:

TAit: کل ارقام تعهدی در سال t

ΔREVt: درآمد سال t منهای درآمد سال t-1

ΔARi,t: خالص حسابهای دریافتنی در سال t منهای خالص حسابهای دریافتنی در سال t-1

PPET: ارزش ناخالص اموال، ماشین آلات و تجهیزات در سال t

At-1: داراییهای دوره t-1

ΔCFOit: تغییر در جریانهای نقدی عملیاتی سال t نسبت به سال t-1

مدل‌های اندازه‌گیری کیفیت گزارشگری مالی

مدل بارث و دیگران

این مدل دقت پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی مورد انتظار از طریق سود حسابداری را به عنوان شاخص کیفیت گزارشگری مالی تلقی می‌کند. برای اندازه‌گیری میزان دقت به صورت تجربی، از پسماندهای معادله رگرسیون پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی با استفاده از اجزای تشکیل‌دهنده سود دوره گذشته استفاده می‌شود [۱۲]. مبنای اندازه‌گیری کیفیت گزارشگری مالی پسماندهای به دست آمده از برآورد مدل رگرسیون زیر می‌باشد:

$$CFO_{i,t+1} = \alpha_0 + \beta_1 CFO_{i,t} + \beta_2 \Delta AR_{i,t} + \beta_3 \Delta INV_{i,t} + \beta_4 \Delta AP_{i,t} + \beta_5 DEPR_{i,t} + \beta_6 OTHER_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad (3-2)$$

که در آن:

CFOi,t: جریان نقدی حاصل از عملیات برای شرکت i در سال t

ΔARi,t: تغییر در حسابهای دریافتنی

ΔINVi,t: تغییر در موجودی‌ها

ΔAPi,t: تغییر در حسابهای پرداختنی و بدهی‌های معوق

DEPRi,t: هزینه استهلاک دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود

OTHERi,t: خالص سایر ارقام تعهدی که به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$OPI_{i,t} = (CFO_{i,t} + \Delta AR_{i,t} + \Delta INV_{i,t} - \Delta AP_{i,t} - DEPR_{i,t}) \quad (3-3)$$

OPIi,t: سود عملیاتی

$\epsilon_{i,t}$: مقدار خطا که فرض می‌شود دارای میانگین صفر و واریانس ثابت باشد. تمام متغیرهای رگرسیون به صورت نسبی از کل دارایی‌های دوره قبل ارائه می‌شوند. معیار تجربی اندازه‌گیری کیفیت گزارشگری مالی، قدرمطلق پسماندها یعنی $RES = |e_{i,t}|$ می‌باشد. این پسماندها عدم ارتباط جریان‌های نقدی عملیاتی آینده با سودهای عملیاتی جاری را منعکس می‌کند. هر قدر اندازه پسماندها کمتر باشد، نشانگر کیفیت بالای گزارشگری مالی می‌باشد. اگر پسماندهای رابطه بین جریان‌های نقدی عملیاتی آینده و سود عملیاتی جاری، مساوی و یا کمتر از میانه آنها باشد کیفیت گزارشگری مالی برابر با یک و اگر بیشتر باشد، کیفیت برابر با صفر در نظر گرفته می‌شود.

در تحقیق حاضر برای اندازه‌گیری کیفیت گزارشگری مالی از مدل بارث که به طریق زیر مورد تعدیل قرار گرفته است، استفاده شده است.

$$CFO_{i,t+1} = \alpha_0 + \beta_1(CFO_{i,t} - DEPR_{i,t}) + \beta_2\Delta AR_{i,t} + \beta_3\Delta INV_{i,t} + \beta_4\Delta AP_{i,t} + \beta_5 DEPR + \beta_6 OTHER_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad (3-4)$$

در مدل فوق باتوجه به مدل پیشنهادی صورت جریان وجوه نقد چهار بخشی [۱] هزینه استهلاک از جریان‌های نقدی عملیاتی کسر شده است. همچنین علت انتخاب این مدل نیز این است که در مقایسه R^2 این مدل و دو مدل دیگر تعدیل شده بارث، این مدل از ضریب تعیین بیشتری برخوردار بود.

مدل پیش‌بینی پایداری سود قبل از ارقام غیرعادی آتی از طریق سود قبل از ارقام

غیرعادی جاری

این مدل نشان می‌دهد که سود دوره جاری چه مقدار در دوره آتی پایدار می‌باشد. در این مدل پایداری از طریق ضریب متغیر مستقل یعنی β به دست می‌آید.

$$E_{i,t+1} = \alpha + \beta E_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad (3-5)$$

که در آن:

$E_{i,t+1}$: سود قبل از ارقام غیرعادی در سال $t+1$

$E_{i,t}$: سود قبل از ارقام غیرعادی در سال t

تمام متغیرهای رگرسیون به صورت نسبی از کل دارایی‌های دوره قبل ارائه می‌شوند.

تأثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی/تاری وردی، نعیمی و رستمی

در صورتی که β بزرگتر یا مساوی $0/5$ باشد کیفیت گزارشگری مالی برابر با یک (پایداری سود بیشتر) و در صورتی که کوچکتر از $0/5$ باشد، کیفیت گزارشگری مالی برابر با صفر (پایداری سود کمتر) در نظر گرفته می‌شود.

متغیر کنترلی

اندازه: لگاریتم طبیعی ارزش دفتری مجموع دارایی‌های شرکت می‌باشد.

روش شناسی

جامعه و نمونه آماری تحقیق

دوره مطالعه یک دوره زمانی ۱۰ ساله براساس صورت‌های مالی و یادداشتهای همراه سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹ می‌باشد. البته با توجه به این موضوع که برای آزمون برخی مدل‌های تحقیق به محاسبه تغییرات سال t نسبت به سال $t-1$ نیاز است یا اینکه در برخی مدل‌های استفاده شده، روابط متغیرهای سال t با سال $t+1$ سنجیده می‌شود، عملاً دوره تحقیق محدود به ۸ سال است.

جامعه آماری متشکل از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد و نمونه آماری شامل شرکتهایی است که مجموعه شرایط زیر را داشته باشند:

(۱) از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹ در بورس تهران حضور داشته باشند.

(۲) شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری‌های مالی و بیمه نباشند.

(۳) در طول سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۳۸۹ دچار وقفه معاملاتی نشده باشد و سهام آنها در طول سال‌های مذکور در بورس فعال باشد. در این تحقیق شرکتهایی انتخاب شده است که وقفه معاملاتی آنها در بازه ۶ ماهه $<$ وقفه معاملاتی $>$ روز قرار می‌گیرد.

(۴) پایان سال مالی آنها منتهی به ۱۲/۲۹ باشد.

(۵) طی سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۳۸۹ تغییر سال مالی نداده باشند.

پس از اعمال موارد بالا در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ۷۰ شرکت به دست آمد، که تماماً مورد بررسی قرار گرفت.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

انتخاب الگو برای داده‌های تحقیق

برای برآورد مدل‌ها براساس داده‌های پانل، روش‌های مختلفی همچون اثرات ثابت و روش اثرات تصادفی، وجود دارد که برحسب مورد کاربرد خواهند داشت. به منظور اینکه مشخص گردد کدام روش برای برآورد مناسب‌تر است از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. با توجه به نتایج به دست آمده از روش اثرات تصادفی استفاده شده است.

برآورد مدل‌های تحقیق

مدل کاسنیک به دلیل دارا بودن قدرت تبیین بیشتر متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل (R^2) به مقدار $30/7$ درصد نسبت به مدل تعدیل شده جونز به مقدار $4/7$ درصد جهت آزمون فرضیه‌های تحقیق انتخاب شده است.

همچنین با توجه به نتایج حاصل از آزمون هاسمن برای برآورد مدل رگرسیونی تعدیل شده بارث و مدل پیش‌بینی پایداری سود حسابداری از طریق داده‌های پانل به صورت اثرات تصادفی به ترتیب $0/89$ و $0/64$ ، R^2 و $1/99$ و $2/24$ دوربین واتسون به دست آمده است.

آزمون فرضیه‌های تحقیق

در این تحقیق برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از روش مدل رگرسیونی جهت تعیین نوع ارتباط بین مدیریت سود و کیفیت گزارشگری مالی و روش مقایسه میانگین مدیریت سود در دو جامعه باکیفیت و بی‌کیفیت استفاده شده است.

روش اول: مدل رگرسیونی

از آنجا که متغیر وابسته دوحالتی (مجازی) است و متغیرهای مستقل کمی هستند از روش رگرسیون لجستیک استفاده شده است.

آزمون فرضیه اول: طبق نگاره (۱)، مقدار سطح معناداری برای مدیریت سود فزاینده برابر با $0/012$ (معنادار و منفی)، برای اندازه شرکت برابر با $0/417$ (بی‌معنی) و برای مقدار ثابت برابر با $0/557$ (بی‌معنی) به دست آمده است.

تأثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی/تاری وردی، نعیمی و رستمی

متغیر	ضریب متغیر	آماره والد	سطح معناداری	EXP(B)
مدیریت سود فزاینده	-۸/۴۰۶	۶/۳۰۴	۰/۰۱۲	۰/۰۰۰
اندازه	۰/۰۷	۰/۶۵۹	۰/۴۱۷	۱/۰۷۲
مقدار ثابت	-۰/۶۶۷	۰/۳۴۵	۰/۵۵۷	۰/۵۱۳

نگاره ۱: ضرایب و سطح معناداری متغیرهای مستقل

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول می‌توان با اطمینان ۹۵٪ بیان کرد که این فرضیه رد نمی‌شود، و مدیریت سود فزاینده و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی از طریق اجزای سود عملیاتی رابطه معنادار و منفی دارند؛ یعنی مدیریت سود فزاینده باعث کاهش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود (مدیریت سود فزاینده از نوع فرصت‌طلبانه است). اما اندازه شرکت و کیفیت گزارشگری مالی دارای رابطه معنادار نمی‌باشند.

آزمون فرضیه دوم: طبق نگاره (۲)، مقدار سطح معناداری برای مدیریت سود کاهنده برابر با ۰/۰۰۳ (معنادار و منفی)، برای اندازه شرکت برابر با ۰/۰۳۷ (معنادار و مثبت) و برای مقدار ثابت برابر با ۰/۰۹۷ (بی‌معنی) به دست آمده است.

متغیر	ضریب متغیر	آماره والد	سطح معناداری	EXP(B)
مدیریت سود کاهنده	-۹/۸۹۲	۸/۷۳۲	۰/۰۰۳	۰/۰۰۰
اندازه	۰/۱۷۹	۴/۳۶۵	۰/۰۳۷	۱/۱۹۶
مقدار ثابت	-۱/۸۶۶	۲/۷۶۱	۰/۰۹۷	۰/۱۵۵

نگاره ۲: ضرایب و سطح معناداری متغیرهای مستقل

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم می‌توان با اطمینان ۹۵٪ بیان کرد که این فرضیه رد نمی‌شود، و مدیریت سود کاهنده و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی از طریق اجزای سود عملیاتی رابطه معنادار و منفی دارند؛ یعنی مدیریت سود کاهنده باعث کاهش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود (مدیریت سود کاهنده از نوع فرصت‌طلبانه است). همچنین اندازه شرکت و کیفیت گزارشگری مالی رابطه معنادار و مثبت دارند؛ یعنی هر چه اندازه شرکت بزرگتر باشد، کیفیت گزارشگری مالی افزایش می‌یابد.

فصلنامه مدیریت کسب و کار - شماره چهارم - زمستان ۱۳۹۷

آزمون فرضیه سوم: طبق نگاره (۳)، مقدار سطح معناداری برای مدیریت سود برابر با ۰/۴۰۸ (بی‌معنی)، برای اندازه شرکت برابر با ۰/۰۱۱ (معنادار و مثبت) و برای مقدار ثابت برابر با ۰/۰۲۸ (معنادار و منفی) به دست آمده است.

متغیر	ضریب متغیر	آماره والد	سطح معناداری	EXP(B)
مدیریت سود	-۹۱/۵۴	۰/۶۸۶	۰/۴۰۸	۰/۰۰۰
اندازه	۰/۹۹۹	۶/۴۵۴	۰/۰۱۱	۲/۷۱۶
مقدار ثابت	-۱۰/۷۲۵	۴/۸۲۱	۰/۰۲۸	۰/۰۰۰

نگاره ۳: ضرایب و سطح معناداری متغیرهای مستقل

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم می‌توان با اطمینان ۹۵٪ بیان کرد که این فرضیه رد می‌شود و مدیریت سود از طریق خالص اقلام تعهدی مثبت و منفی و پایداری سود دارای رابطه معنادار نمی‌باشند. اما اندازه شرکت و پایداری سود رابطه معنادار و مثبت دارند؛ یعنی هر چه اندازه شرکت بزرگتر باشد، کیفیت گزارشگری مالی افزایش می‌یابد.

روش دوم: مقایسه میانگین مدیریت سود در دو گروه از شرکت‌های بی‌کیفیت و باکیفیت
برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های تحقیق از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شده است.

آزمون فرضیه اول: از آنجا که در جامعه بی‌کیفیت و باکیفیت مقدار سطح معناداری Z برابر با ۰/۰۰۶ و ۰/۰۰۴ است و این مقادیر کمتر از سطح ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین داده‌ها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند و از آزمون یومان وبتنی جهت مقایسه میانگین مدیریت سود در دو جامعه باکیفیت و بی‌کیفیت استفاده شده است. تعداد ۱۴۳ شرکت بی‌کیفیت با میانگین ۱۴۹/۴۲ و تعداد ۱۲۹ شرکت باکیفیت با میانگین ۱۲۲/۱۸ بودند.

سطح معناداری	آماره Z	مدیریت سود
۰/۰۰۴	-۲/۸۵۲	

نگاره ۴: نتایج حاصل از آزمون مقایسه میانگین مدیریت سود در دو جامعه

طبق نگاره (۴)، مقدار سطح معناداری Z برابر با ۰/۰۰۴ می‌باشد که کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین، می‌توان با اطمینان ۹۵٪ بیان کرد که فرضیه اول رد نمی‌شود، و میانگین مدیریت سود فزاینده در

تأثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی/تاری وردی، نعیمی و رستمی

شرکت‌های باکیفیت و بی‌کیفیت با هم برابر نمی‌باشد. یعنی، میانگین مدیریت سود فزاینده در شرکت‌های بی‌کیفیت بیشتر از شرکت‌های باکیفیت می‌باشد.

آزمون فرضیه دوم: از آنجا که در جامعه بی‌کیفیت و باکیفیت مقدار سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۷ و ۰/۰۰۰ است و این مقادیر کمتر از سطح ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین، داده‌ها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند. تعداد ۱۳۷ شرکت بی‌کیفیت با میانگین ۱۲۸ و تعداد ۱۵۱ شرکت باکیفیت با میانگین ۱۵۹/۴۷ بودند.

سطح معناداری	آماره Z	مدیریت سود
۰/۰۰۱	-۳/۲۰۳	

نگاره ۵: نتایج حاصل از آزمون مقایسه میانگین مدیریت سود در دو جامعه

طبق نگاره (۵)، مقدار سطح معناداری Z برابر با ۰/۰۰۱ می‌باشد که کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین، می‌توان با اطمینان ۹۵٪ بیان کرد که فرضیه دوم رد نمی‌شود، و میانگین مدیریت سود در شرکت‌های باکیفیت و بی‌کیفیت برابر نمی‌باشد. یعنی، میانگین مدیریت سود کاهنده در شرکت‌های باکیفیت بیشتر از شرکت‌های بی‌کیفیت می‌باشد.

آزمون فرضیه سوم: از آنجا که در جامعه بی‌کیفیت مقدار سطح معناداری برابر با ۰/۸۸۴ است و این مقدار بیشتر از سطح ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین، داده‌ها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. اما در جامعه باکیفیت از آنجا که مقدار سطح معناداری برابر با ۰/۰۱۱ است و این مقدار کمتر از سطح ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین، داده‌ها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند. از آنجا که تنها یک جامعه توزیع نرمال داشته، بازهم از آزمون یومان‌ویتنی استفاده شده است. تعداد ۹ شرکت بی‌کیفیت با میانگین ۴۱/۷۲ و تعداد ۶۱ شرکت باکیفیت با میانگین ۳۴/۵۸ بودند.

سطح معناداری	آماره Z	مدیریت سود
۰/۳۲۶	-۰/۹۸۳	

نگاره ۶: نتایج حاصل از آزمون مقایسه میانگین مدیریت سود در دو جامعه

طبق نگاره (۶)، مقدار سطح معناداری برابر با ۰/۳۲۶ می‌باشد که بیشتر از ۰/۰۵ است. بنابراین می‌توان با اطمینان ۹۵٪ بیان کرد که فرضیه سوم رد می‌شود و میانگین مدیریت سود در شرکت‌های باکیفیت و شرکت‌های بی‌کیفیت برابر می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون فرضیه‌های اول و دوم در هر دو روش می‌توان بیان نمود، زمانی که مدیریت سود فزاینده یا کاهنده صورت می‌گیرد باعث کاهش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود یعنی هدف از انجام مدیریت سود فزاینده جهت‌گیری به سمت تحریف صورت‌های مالی و منافع فرصت‌طلبانه دارد؛ به دلیل اینکه مدیریت سود فزاینده و کاهنده، کاهش دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی را به همراه دارد.

در تحقیقات انجام شده در ایران درباره هدف از انجام مدیریت سود (جهت انتقال اطلاعات محرمانه یا به جهت تحریف صورت‌های مالی و منافع فرصت‌طلبانه) بیشتر به منظور تحریف صورت‌های مالی و منافع فرصت‌طلبانه می‌باشد. نتیجه تحقیقات انجام شده در کشورهای غربی نیز نشان می‌دهد که هدف از انجام مدیریت سود بیشتر به منظور تحریف صورت‌های مالی و منافع فرصت‌طلبانه می‌باشد اما به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر به علت دخالت مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی و همچنین قوانین و محدودیت‌های اعمال شده عوامل نظارتی آنها نظیر قانون ساربینز آکسلی استفاده از مدیریت سود کاهش یافته است. در حال حاضر پیش‌بینی‌های حسابداری تا حدود زیادی مورد قضاوت قرار می‌گیرند. از این رو احتمال مواجهه با دعوی‌های حقوقی و جزایی به طور محسوسی برای تمام شرکت‌ها حتی شرکت‌های سالم افزایش یافته است. این قوانین مدیران را به خاطر خطای پیش‌بینی‌های خود بیشتر در معرض اقامه دعوی از سوی سرمایه‌گذاران قرار داده است. از این رو مدیریت در ارائه پیش‌بینی‌ها باید با احتیاط بیشتری برخورد نماید.

در تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور از قدرمطلق اقلام تعهدی به عنوان شاخص مدیریت سود استفاده شده است اما در تحقیق حاضر مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی فزاینده و کاهنده به تفکیک در نظر گرفته شده است.

نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات مشایخی و دیگران (۱۳۸۴)، مهرانی و عارف‌منش (۱۳۸۷)، حقیقت و رایگان (۱۳۸۷)، خواجوی و همکاران (۱۳۹۵)، پاک مرام (۱۳۹۵)، علیپور و همکاران (۱۳۹۶)، ریچاردسون و دیگران (۲۰۰۲)، راسنر (۲۰۰۳) و چن و همکاران (۲۰۱۰) که مدیریت سود با هدف فرصت‌طلبانه انجام می‌شود، مطابقت دارد. اما با نتایج تحقیقات بهارمقدم و کوهی (۱۳۸۷)، تاکر و زاروبین (۲۰۰۶) و قوش و اولسون (۲۰۰۹) مغایرت دارد.

تأثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت گزارشگری مالی/تاری وردی، نعیمی و رستمی

همچنین با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم تحقیق مشخص شد که اندازه شرکت و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی از طریق اجزای سود عملیاتی دارای رابطه معنادار و مثبت می‌باشند؛ یعنی هر چه اندازه شرکت بزرگتر باشد، دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی که شاخصی از کیفیت گزارشگری مالی می‌باشد، افزایش می‌یابد. این نتیجه بیانگر آن است که شرکت‌های بزرگ به دلیل قرار گرفتن در معرض دید همگان از جمله عوامل نظارتی، حسابرسان مستقل و دولت (سازمان امور مالیاتی) و سرمایه‌گذاران ... ملزم به ارائه اطلاعات مالی شفاف برای گروه‌های استفاده‌کننده می‌باشند. این یافته با نتایج تحقیقات نهندی (۱۳۸۸) و نوروش و دیگران (۱۳۸۴) مغایرت دارد.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم می‌توان بیان کرد که مدیریت سود و پایداری سود دارای رابطه معنادار نمی‌باشند. ذکر این نکته ضروری است که یکی از دلایل انجام مدیریت سود، پایداری سود می‌باشد.

در آزمون مقایسه میانگین مدیریت سود از طریق خالص اقلام تعهدی مثبت و منفی در دو گروه از شرکت‌ها با پایداری سود کمتر و با پایداری سود بیشتر مشخص شد که میانگین مدیریت سود در دو گروه از شرکت‌ها با هم برابر می‌باشد.

همچنین با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم تحقیق مشخص شد که اندازه شرکت و پایداری سود دارای رابطه معنادار و مثبت می‌باشند؛ یعنی هر چه اندازه شرکت بزرگتر باشد، پایداری سود که شاخصی از کیفیت گزارشگری مالی می‌باشد، افزایش می‌یابد.

پیشنهادهات

- تبیین اثر شیوه انجام مدیریت سود (اینکه مدیریت سود از طریق چه اقلامی صورت می‌پذیرد) بر کیفیت گزارشگری مالی

- بررسی نقش حسابرسان در کاهش مدیریت سود (زمانی که با هدف فرصت‌طلبانه انجام می‌شود) و افزایش مدیریت سود (زمانی که با هدف انتقال اطلاعات محرمانه انجام می‌شود)،

- بررسی نوع حسابرسان از نظر بخش خصوصی یا دولتی، کیفیت موسسه حسابرسی در نوع مدیریت سود به کار گرفته شده (مدیریت سود در جهت فرصت‌طلبانه یا در جهت انتقال اطلاعات

محرمانه)

فصلنامه مدیریت کسب و کار - شماره چهارم - زمستان ۱۳۹۷

- بررسی آثار تدوین استانداردهای حسابداری در زمینه مدیریت سود بر کیفیت گزارشگری مالی.
- به استفاده‌کنندگان گزارشهای مالی توصیه می‌شود با توجه به نتایج این تحقیق در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مدیریت سود را به عنوان عامل منفی بر کیفیت گزارشگری مالی مدنظر قرار دهند

- همچنین استفاده‌کنندگان می‌توانند از طریق چندین منبع اطلاعاتی (نه صرفاً گزارشهای مالی) وضعیت اقتصادی یک شرکت را بررسی نمایند. بهترین شیوه بررسی وضعیت اقتصادی شرکت از طریق مراجعه به تحلیلگران مالی و استفاده از دانش و تخصص آنها در این زمینه می‌باشد. در این صورت استفاده‌کنندگان می‌توانند نوع مدیریت سودی که باعث انتقال اطلاعاتی درباره وضعیت آتی شرکت می‌شود و نوع مدیریت سودی که باعث تحریف گزارشهای مالی می‌شود را شناسایی کنند

- به تدوین‌کنندگان استانداردها توصیه می‌شود با توجه به نتایج این تحقیق در تدوین الزامات گزارشگری مالی مدیریت سود را به عنوان عامل منفی بر کیفیت گزارشگری مالی مدنظر قرار دهند. و تا جایی که امکان‌پذیر باشد محدوده اختیار مدیریت را برای انجام مدیریت سود در جهت مثبت افزایش و برای انجام مدیریت سود در جهت منفی کاهش دهند

- همچنین در تدوین الزامات گزارشگری مالی به اندازه شرکت‌ها (بزرگ، متوسط و کوچک) توجه لازم را مبذول نمایند.

منابع

- ۱) اسدی، غلامحسین، شعبانی، کیوان، نبویان، سیدمرتضی، قربانی، محمود (۱۳۹۶)، "رابطه مدیریت سود و آشفتگی مالی در دوره بحران مالی جهانی در بورس اوراق بهادار تهران" مجله تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۳۵، ۲۱-۳۸.
- ۲) اعتمادی، حسین، تاروی وردی، یداله (۱۳۸۵)، «تأثیر نحوه ارائه صورت جریان وجوه نقد بر قضاوت‌های سرمایه گذاران حرفه‌ای» مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۴۵.
- ۳) بهار مقدم، مهدی، کوهی، علی (۱۳۸۹)، «بررسی نوع مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» مجله دانش حسابداری، ۲، ۷۵-۹۳.
- ۴) پاک مرام، عسگر (۱۳۹۶)، "تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در زمان عرضه اولیه سهام" مجله دانش حسابرسی، ۶۸، ۲۱۹-۲۳۸.
- ۵) حقیقت، حمید، رایگان، احسان (۱۳۸۷)، «نقش هموارسازی سود بر محتوای اطلاعاتی سودها در خصوص پیش‌بینی سودهای آتی» مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۵۴، ۳۳-۴۶.
- ۶) خواجوی، شکر...، دهقانی سعدی، اصغر، گرامی شیرازی، فرزاد (۱۳۹۵)، "تأثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی"، ۷۱/۳، ۱۲۳-۱۴۹.
- ۷) علیپور، صفدر، امیری، اسماعیل، همتی، حسن (۱۳۹۶)، تأثیر شاخص‌های کیفیت حسابرسی بر ارتباط بین دستکاری سود و سرمایه گذاری بیش از حد"، مجله دانش حسابداری، ۶۸، ۱۶۹-۱۹۱.
- ۸) مشایخی، بیتا، کرمی، غلامرضا، مهرانی، کاوه، مهرانی، ساسان (۱۳۸۴)، «نقش اقلام تعهدی اختیاری در مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۴۲، ۶۱-۷۴.
- ۹) مهرآذین، علیرضا (۱۳۸۷)، «ارزیابی مدل‌های مبتنی بر اقلام تعهدی در کشف مدیریت سود» رساله دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات.
- ۱۰) مهرانی، کاوه، عارف‌منش، زهره (۱۳۸۷)، «بررسی هموارسازی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۵۱.
- ۱۱) ولی زاده لاریجانی، اعظم، رحمانی، علی، ساده، شقایق (۱۳۹۷)، "رابطه بین افشای گزارش کنترل‌های داخلی، هزینه‌های نمایندگی و مدیریت سود" فصلنامه علمی - پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۲۵، ۲۹-۴۰.

- 12) Barth, M., Cram, D., & Nelson, K. (2001). Accruals And The Prediction Of Future Cash Flows. *The Accounting Review*, 76(1), 27-58.
- 13) Chen, Y., Chien, C. and Huang, S. (2010), "An appraisal of financially
- 14) distressed companies' earnings management: evidence from listed companies
- 15) in China", *Pacific Accounting Review*, Vol. 22 No. 1, pp. 22-41.
- 16) Ghosh, D., & Olsen, L. (2009). Environmental uncertainty and managers' use of discretionary accruals. *Accounting Organizations and Society*, 34, 188-205.
- 17) Jones, J. (1991). Earnings Management During Import Relief Investigations. *Journal Of Accounting Research*, 29(2).193-228.
- 18) Kasznik R. (1999). On The Association Between Voluntary Disclosure And Earnings Management. *Journal Of Accounting Research*, Vol.37, 1, 57-81.
- 19) Meo, f, lara, j., surroca, J. (2017), managerial entrenchment and earnings management, *journal of accounting and public policy*, 36, 399-414.
- 20) Peasnell, K.V., Pope, P.F., & Young S. (2005). Board Monitoring and Earnings Management: Do Outside Directors Influence Abnormal Accruals. *Journal of Business Finance & Accounting*, 32(7) & (8).
- 21) Rosner, R.L. (2003), "Earnings manipulation in failing firms", *Contemporary*
- 22) *Accounting Research*, Vol. 20, pp. 361-408.
- 23) Richardson, S., Irem, T., & Min, W. (2002). Predicting Earnings Management: The Case of Earnings Restatements. Retrieved from <http://ssrn.com/abstract=338681> or doi:10.2139/ssrn.338681.
- 24) Tucker, W. J., & Zarowin P. A. (2005). Does Income Smoothing Improve Earnings Informativeness? *The Accounting Review*, 81 (1).
- 25) wong, t, lin, y., werner, E. and chang, H. (2018), the relationship between external financing activities and earnings management: evidence from enterprise risk management. *International review of economics and finance*, 1-18.
- 26) Ying, Y. (2016). Internal Control Information Disclosure Quality, Agency Cost and Earnings Management—Based on the Empirical Data from 2011 to 2013. *Modern Economy*, 7(01), 64.